

Αριθμ. 1509/1994

Προεδρεύων ο αντιπρόεδρος Κ. Κωστόπουλος
Εισηγητής ο αρεοπαγίτης Γ. Μπούτσικος
Εισαγγελεύς Γ. Λαμπίρης
Δικηγόρος Π. Σπεντζόπουλος

Επειδή από τις διατάξεις του άρθρου 5 του Ν. 4301/1929 "περί τροποποιήσεως του νόμου 2387 περί πνευματικής ιδιοκτησίας", με τις οποίες ορίζεται ότι "εταιρείαι έχουσαι σκοπόν της ιδρύσεως των την προστασίαν εν γένει των συγγραφικών δικαιωμάτων δικαιούνται... 1) να αντιπροσωπεύουν εγκύτως τους δικαιούχους διά του διευθυντού ή του προέδρου ή του νομίμου πληρεξουσίου των ενώπιον απασών των διοικητικών, δικαστικών και λοιπών αρχών, να εγείρουν αγωγές, μηνύσεις, να προβαίνουν εις κατασχέσεις και να προστατεύουν εν γένει διά παντός νομίμου μέσου τα δικαιώματα των συγγραφέων, συνθετών ή εκδοχέων των δικαιωμάτων αυτών", σαφώς προκύπτει, ότι για τα προβλεπόμενα από το άρθρο 16 του Ν. 2387/1920, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 4301/1929, εγκλήματα, τα οποία διώκονται κατ'έγκληση, την έγκληση αυτή μπορούν να υποβάλουν και οι εταιρείες που έχουν ως σκοπό της ιδρύσεως τους την προστασία των δικαιωμάτων που ανήκουν στους δημιουργούς του ανθρώπινου πνεύματος, εκπροσωπούμενες από το διευθυντή ή τον πρόεδρο αυτών ή από νόμιμο πληρεξούσιό τους. Στην προκειμένη περίπτωση, από τα έγγραφα της δικογραφίας, τα οποία επιτρεπώς επισκοπεί ο Άρειος Πάγος για τον έλεγχο της συνδρομής διαδικαστικής προϋποθέσεως, προκύπτει, ότι την από 14.4.1987 έγκληση, με βάση την οποία ασκήθηκε η ποινική δίωξη κατά του αναιρεσειόντος για το έγκλημα της παραβάσεως του άρθρου 16 του Ν. 2387/1920, υπέβαλε στον Εισαγγελέα Πλημμελειοδικών Θεσσαλονίκης ο, ως εκπρόσωπος της εγκαλούσης εταιρείας, με την επωνυμία ".....", ο οποίος, κατά το άρθρο 16 του από 1.7.1986 καταστατικού της (που δημοσιεύθηκε στο Πρωτοδικείο Αθηνών υπ'αύξοντα αριθμό 14344/1986), ήτο διαχειριστής αυτής και είχε την εξουσία, με την εν λόγω ιδιότητα, να υποβάλει την έγκληση ως εκπρόσωπός της. Συνεπώς, κατά νόμιμη εκπροσώπηση της εγκαλούσης εταιρείας υποβλήθηκε απ'αυτόν η άνω έγκλησή της, ο δε από το άρθρο 510 παρ. 1 εδάφ. Θ' περ. στ' του ΚΠΔ πρώτος, κατά το τέταρτο σκέλος του, λόγος του κυρίου δικογράφου, της υπό κρίση αιτήσεως αναιρέσεως, με τον οποίο προβάλλεται η αιτίαση ότι η άνω έγκληση δεν υποβλήθηκε από αρμόδιο ή νόμιμο εξουσιοδοτημένο πρόσωπο της εγκαλούσης και έτσι το Δικαστήριο που εξέδωκε την προσβαλλομένη απόφαση, καθ' υπέρβαση εξουσίας κήρυξε ένοχο τον αναιρεσειόντα, είναι αβάσιμος.

Επειδή κατά το άρθρο 1 του Ν. 2387/1920, όπως τροποποιήθηκε από το άρθρο 1 του Ν. 4301/1929, οι συγγραφείς, οι μουσικοί συνθέτες, ζωγράφοι, σχεδιογράφοι, οι γλύπτες, οι τορνευτές και οι χαράκτες πρωτοτύπων ή από διασκευή ή αντιγραφή ή μετάφραση έργων, έχουν εφ'όρου ζωής το αποκλειστικό δικαίωμα της εκδόσεως ή του πολλαπλασιασμού τους με αναπαραγωγή ή αντιγραφή κατά οποιοδήποτε τρόπο και τύπο, ή της δημοσίας εκτελέσεως προκειμένου περί μουσικών και θεατρικών έργων, μουσικών συνθέσεων τεμαχίων ή αποσπασμάτων αυτών και της εκχωρήσεως των δικαιωμάτων τούτων σ' άλλους. Κατά το άρθρο 16 του ίδιου νόμου, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 του Ν. 4301/1929, όποιος εν γνώσει ή δολίως κατά παράβαση των διατάξεων αυτού του νόμου εκδίδει με έντυπο ή πολλαπλασιάζει με αντιγραφή ή με οποιοδήποτε άλλο τρόπο και τύπο (διαδίδει) συγγραφές ή έργα τέχνης ή φωνογραφικούς δίσκους ή εκτελεί δημόσια τα θεατρικά έργα που αναφέρονται στο άρθρο 9 αυτού ή μουσικές συνθέσεις, τιμωρείται κατ'έγκληση του

αδικηθέντος με φυλάκιση μέχρι 3 μηνών και με χρηματική ποινή. Στο κείμενο του νόμου παραλείφθηκε από παραδρομή η μετοχή "διαδίκων" η οποία υπήρχε στο άρθρο προ της τροποποίησής του. Η ύπαρξη όμως της παραδρομής δεν σημαίνει ότι η διάδοση των κλεψιτύπων έργων είναι ανέγκλητη. Από τις διατάξεις αυτές προκύπτει ότι το έγκλημα της κλοπής πνευματικής ιδιοκτησίας τελείται είτε με την αναπαραγωγή πνευματικού έργου είτε με τη διάδοση αυτού. Για τη στοιχειοθέτηση δε του εγκλήματος απαιτείται η ύπαρξη πνευματικού έργου συγκεκριμένου δημιουργού και είτε παράνομος πολλαπλασιασμός αυτού υπό τρίτου είτε διάδοση (ή εκτέλεση) αυτού υπό του τρίτου χωρίς άδεια του δημιουργού, ενώ υποκειμενικώς απαιτείται δόλος, που ενέχει γνώση, κατά περίπτωση, των στοιχείων αυτών από το δράστη και τη θέληση αυτού για την πραγματοποίησή τους. Εξάλλου, η απαιτούμενη από τα άρθρα 93 παρ. 3 του Συντάγματος και 139 του ΚΠΔ ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία δεν υπάρχει, προκειμένου για καταδικαστική απόφαση, όταν δεν περιέχονται σ' αυτή με πληρότητα, σαφήνεια και χωρίς αντιφάσεις ή κενά, τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν κατά την αποδεικτική διαδικασία και θεμελιώνουν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του εγκλήματος, οι αποδείξεις από τις οποίες προέκυψαν αυτά και οι σκέψεις και νομικοί συλλογισμοί, με βάση τους οποίους έγινε η υπαγωγή των πραγματικών περιστατικών, που αποδείχθηκαν, στην ουσιαστική ποινική διάταξη που εφαρμόστηκε. Στην προκειμένη περίπτωση, από το αιτιολογικό σε συνδυασμό προς το διατακτικό της προσβαλλομένης αποφάσεως, τα οποία επιτρεπώς αλληλοσυμπληρώνουν την αιτιολογία της, προκύπτει, ότι το Τριμελές Εφετείο Θεσσαλονίκης, που την εξέδωσε, δέχθηκε ανελέγκτως ότι αποδείχθηκαν, από τα μνημονευόμενα αποδεικτικά μέσα, τα ακόλουθα πραγματικά περιστατικά: Ο αναιρεσείων, με περισσότερες πράξεις, που συνιστούν εξακολούθηση ενός και του αυτού εγκλήματος, εν γνώσει και κατά παράβαση του Ν. 2387/1920 πολλαπλασίασε με αντιγραφή και διέθεσε στο κοινό βιντεοκασέτες, περιέχουσες κινηματογραφικές ταινίες. Συγκεκριμένα, την 14.4.1987 και τις αμέσως προηγούμενες ημέρες, στο κατάστημα εμπορίας βιντεοκασετών, που διατηρεί στην οδό....., πολλαπλασίασε με ειδικά μηχανήματα τις αναφερόμενες 675 βιντεοταινίες (βιντεοκασέτες) και διέδιδε αυτές στο καταναλωτικό κοινό, έχοντας εκτεθειμένες προς πώληση, χωρίς άδεια των πνευματικών δημιουργών ή των εκδοχέων του και ήδη της εξ εκχωρήσεως δικαιούχου εγκαλούσης εταιρείας Μετά τις παραδοχές αυτές, το άνω Δικαστήριο κήρυξε ένοχο τον αναιρεσείοντα παραβάσεως του άρθρου 16 του Ν. 2387/1920, με την ελαφρυντική περίσταση της μετά την πράξη καλής συμπεριφοράς, και επέβαλε σ' αυτόν φυλάκιση τριών μηνών. Με όσα, κατά τ' ανωτέρω, δέχθηκε, το Δικαστήριο της ουσίας δεν διέλαβε στην προσβαλλομένη απόφασή του την απαιτούμενη ειδική και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, διότι δεν αναφέρονται ούτε στο αιτιολογικό ούτε στο διατακτικό αυτής πραγματικά περιστατικά, από τα οποία να προκύπτει ποίοι είναι οι πνευματικοί δημιουργοί των βιντεοταινιών, δηλαδή οι συγκεκριμένες παραγωγοί εταιρείες, ποία ή ποιές απ' αυτές και με ποία ή ποιές συμβάσεις εκχώρησαν τα δικαιώματά τους προς εκμετάλλευση στην εγκαλούσα και έτσι δεν μπορεί να ελεγχθεί αν αυτών τα δικαιώματα προσεβλήθησαν με την πράξη του αναιρεσείοντος, όπως ασκήθηκε η ποινική δίωξη με την έγκληση της εγκαλούσης, ή πρόκειται για πνευματικά έργα άλλων ξένων, για την προσβολή στα δικαιώματα των οποίων από την πράξη του αναιρεσείοντος δεν υπάρχει κατ' αυτού κατηγορία. Συνεπώς, οι από το άρθρο 510 παρ. 1 εδάφ. Δ' του ΚΠΔ πρώτος, υπό στοιχεία α', β' και γ', του κυρίου δικογράφου και δεύτερος του προσθέτου λόγοι αναιρέσεως, με τους οποίους προβάλλεται η αιτίαση ότι η προσβαλλομένη απόφαση στερείται, αναφορικά με την παράβαση του άρθρου 16 Ν. 2387/1920, ειδικής και εμπειριστατωμένης αιτιολογίας, είναι βάσιμοι και πρέπει, κατ' αποδοχή τους, να αναιρεθεί κατ' αυτό το μέρος η προσβαλλομένη απόφαση και να παραπεμφθεί ακολούθως η υπόθεση, σύμφωνα με το άρθρο 519 του ΚΠΔ, για νέα συζήτηση στο

ίδιο Δικαστήριο, συντιθέμενο από άλλους δικαστές, εκτός από εκείνους που δίκασαν προηγουμένως.

Επειδή στο άρθρο 29 παρ. 1 του Ν. 5060/1931 "περί τύπου κλπ. "ορίζεται, εκτός άλλων ότι όποιος προς το σκοπό εμπορίας, ή διανομής, ή δημόσιας εκθέσεως, εισάγει στην Επικράτεια, κατέχει και κατά οποιοδήποτε τρόπο θέτει στην κυκλοφορία κινηματογραφικές ταινίες άσεμνες, οποιουδήποτε είδους, τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός μηνός και με χρηματική ποινή τουλάχιστον 30.000 δραχμών. Κατά δε το άρθρο 30 του ίδιου νόμου, άσεμνα, κατά τις περιπτώσεις του προηγουμένου άρθρου, θεωρούνται οι εικόνες και τα λοιπά αντικείμενα, οσάκις, σύμφωνα με το κοινό αίσθημα, προσβάλλουν τη δημόσια αιδώ. Από τις διατάξεις αυτές, προκύπτει, ότι για τη στοιχειοθέτηση του εγκλήματος του ασέμνου δημοσιεύματος στην παραπάνω περίπτωση, απαιτείται α) η ύπαρξη κινηματογραφικής ταινίας, με εικόνες και παραστάσεις άσεμνες, β) εισαγωγή αυτής στην Επικράτεια ή κατοχή της ή κατά οποιοδήποτε τρόπο θέση αυτής στην κυκλοφορία και γ) δόλος, που ενέχει τη γνώση των στοιχείων αυτών από το δράστη και τη θέληση για την πραγματοποίησή τους και προσθέτως σκοπόν αυτού προς εμπορία της άσεμνης κινηματογραφικής ταινίας ή διανομή ή δημόσια έκθεση αυτής. Στην προκειμένη περίπτωση, από το αιτιολογικό, σε συνδυασμό με το διατακτικό της προσβαλλομένης απόφασης, που επιτρεπώς αλληλοσυμπληρώνουν την αιτιολογία της, προκύπτει, ότι το άνω Δικαστήριο δέχθηκε ανελέγκτως, μνημονεύοντας και τα αποδεικτικά μέσα, ότι αποδείχθηκαν τα εξής πραγματικά περιστατικά: Ο αναιρεσείων, την 14.4.1987, εισήγαγε στην Ελλάδα από το εξωτερικό, κατείχε και διέθετε στο ανωτέρω επί της οδού κατάστημά του, με σκοπό την εμπορία, τις λεπτομερώς αναφερόμενες είκοσι (20) κινηματογραφικές ταινίες σε βιντεοκασέτες, οι οποίες είναι άσεμνες (βιντεοπορνό), διότι περιέχουν σκηνές που αναπαριστούν κατά τρόπο χυδαίο πράξεις συνουσιών και ειδικότερα λεσβιακούς έρωτες, αιδοιολειχίες και πεολειχίες, οι οποίες προσβάλλουν βαναύσως τη δημοσία αιδώ. Μετά τις παραδοχές αυτές, το Εφετείο κήρυξε ένοχο τον αναιρεσείοντα του εγκλήματος της εισαγωγής και κατοχής προς εμπορία άσεμνων κινηματογραφικών ταινιών, με την ελαφρυντική περίπτωση της μετά την πράξη καλής συμπεριφοράς, και επέβαλε σ' αυτόν φυλάκιση έξι μηνών. Με αυτά που δέχθηκε, το Εφετείο διέλαβε στην προσβαλλομένη απόφασή του την απαιτούμενη ειδική και εμπεριστατωμένη αιτιολογία, διότι περιέχονται σ' αυτή τα πραγματικά περιστατικά που προέκυψαν από την ακροαματική διαδικασία και θεμελιώνουν την αντικειμενική και υποκειμενική υπόσταση του ανωτέρω εγκλήματος, οι αποδείξεις από τις οποίες προέκυψαν αυτά και οι σκέψεις και συλλογισμοί με βάση τους οποίους υπήγαγε τα πραγματικά περιστατικά, που αποδείχθηκαν, στις αναφερόμενες στην αρχή αυτής της σκέψεως ουσιαστικές ποινικές διατάξεις, τις οποίες ορθώς ερμήνευσε και εφάρμοσε και ούτε ευθέως ούτε εκ πλαγίου παραβίασε. Ο ισχυρισμός του αναιρεσείοντος, ότι υπεύθυνος του ανωτέρω καταστήματος ήτο ο αδελφός του και αυτός απλώς τον βοηθούσε, δεν είναι αυτοτελής, αλλ' αποτελεί άρνηση της κατ' αυτού κατηγορίας και επομένως δεν απαιτείτο να απαντήσει ειδικώς σ' αυτόν το Εφετείο με την προσβαλλομένη απόφαση. Συνεπώς, οι από το άρθρο 510 παρ. 1 εδάφ. Δ' και Ε' του ΚΠΔ λόγοι αναιρέσεως, δεύτερος του κυρίου δικογράφου και τρίτος του δικογράφου των προσθέτων, με τους οποίους προβάλλεται η αιτίαση, ότι αναφορικά με το προβλεπόμενο από τα άρθρα 29 και 30 του Ν. 5060/1931 έγκλημα, η προσβαλλομένη απόφαση στερείται ειδικής και εμπεριστατωμένης αιτιολογίας, καθώς και νόμιμης βάσεως, είναι αβάσιμοι.